

Sygn. akt III AUa 308/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja
Sędziowie:	SA Elżbieta Gawda SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2019 r. w Lublinie

sprawy W. R.i P. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu i ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 13 lutego 2018 r. sygn. akt VI U 1318/16

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz W. R.i P. K. kwoty po 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Czaja Elżbieta Gawda

III AUa 308/18

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Oddział w R. decyzją z dnia 7 listopada 2016 roku w oparciu o treść art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 83 §1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. stwierdził, że P. K., jako pracownik u płatnika składek W. R. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od (...)z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia w wysokości 4.500 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż przeprowadzone postępowanie wyjaśniające pozwala przyjąć, iż zamiarem stron nie było faktyczne świadczenie pracy przez ubezpieczonego, a jedynie umożliwienie ubezpieczonemu skorzystania z zasiłku z ubezpieczenia chorobowego, a umowa została zawarta dla pozorów i spełnia warunki z art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p.

Od tego wyroku apelację wnieśli P. K. i W. R., zarzucając błędne ustalenie przez organ rentowy, że do zawarcia stosunku pracy z P. K. doszło jedynie dla pozorów celem uzyskania przez ubezpieczonego świadczenia z tytułu doznanego wypadku. Odwołujący wskazali, że przedłożone w toku postępowania wyjaśniającego dokumenty jednoznacznie wskazują, że ubezpieczony posiadał odpowiednie kwalifikacje adekwatne do zakresu obowiązków określonych mu przez płatnika, jak również uzasadniająco ustalone przez strony wynagrodzenie.

Sąd Okręgowy w Radomiu postanowieniem z dnia 27 stycznia 2017 roku na podstawie art. 219 k.p. dołączył do sprawy z odwołania P. K., sprawę z odwołania W. R. celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia i wyrokiem z dnia 13 lutego 2018 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że P. K. jako pracownik u płatnika składek W. R. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od dnia (...) z podstawą wymiaru składek w kwocie 4500 zł oraz zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawców po 360 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że W. R. prowadzi od dnia 16 listopada 2015 roku pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) w R.. Wpisana jest do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Przedmiotem jej działalności jest obsługa i organizacja imprez kulturalnych oraz ubezpieczeń komunikacyjnych i na życie. Na podjęcie tej działalności w 2015 roku uzyskała dotację z Powiatowego Urzędu Pracy w R. w wysokości 22.000 zł w ramach projektu „Aktywizacja osób powyżej 30 roku życia pozostających bez pracy w powiecie (...) i m. R.”. Z uzyskanych środków finansowych zakupiła sprzęt akustyczny, laptopa, kamerę cyfrową i drukarkę.

Siedziba działalności gospodarczej W. R. mieści się w lokalu położonym w R. przy ul. (...). Siedziba działalności gospodarczej płatnika jest jednocześnie miejscem zamieszkania i zameldowania P. K.. W dniu 15 listopada 2015 roku pomiędzy W. R. (biorącą w używanie) a P. K. (użyczającym) została zawarta umowa użyczenia tego lokalu mieszkalnego.

W. R. ma wykształcenie średnie. W latach 2006 – 2007 odbywała staż w (...) Urzędzie Miejskim w R., następnie pracowała na podstawie umowy zlecenia w Miejskim Centrum (...) w R. na stanowisku instruktor kulturalno – oświatowy, na ½ etatu. W latach 2008 – 2011 była zatrudniona przez (...) Klub (...) w R. na podstawie umowy o pracę, na czas określony, na stanowisku instruktor ds. organizacji imprez. W 2015 roku ukończyła kurs specjalisty ds. zarządzania zasobami ludzkimi oraz kurs zarządzania zespołem. Pracowała również jako pracownik biurowy w Agencji (...).

W dniu 18 lutego 2016 roku W. R. zaciągnęła kredyt w wysokości 40.000 zł na zakup dodatkowego sprzętu akustycznego i wyposażenia do organizowania eventów.

W dniu 24 czerwca 2016 roku pomiędzy P. K., jako pracownikiem a W. R., jako pracodawcą została zawarta pisemna umowa o pracę na czas określony od dnia (...) do 31 grudnia 2016 roku, na podstawie której P. K. został zatrudniony na stanowisku handlowca, w pełnym wymiarze czasu pracy. W umowie określono wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 4.500 zł brutto miesięcznie. Wysokość wynagrodzenia została ustalona pomiędzy stronami w drodze negocjacji, z uwzględnieniem dotychczasowego doświadczenia zawodowego ubezpieczonego. Umowa została podpisana w Biurze (...) obsługującym płatnika w obecności płatnika ubezpieczonego oraz P. M. - właściciela biura (...). Ubezpieczony otrzymał pisemny zakres obowiązków. Do jego zadań należało m.in. analizowanie rynku oraz monitoring działań konkurencji, określanie grupy docelowej potencjalnych nabywców, sporządzanie oraz wdrażanie działań marketingowych, działania zmierzające do pozyskiwania nowych klientów, negocjacje warunków zawieranych transakcji, prowadzenie negocjacji handlowych z klientami biznesowymi.

Strony stosunku pracy nie łączy żaden stosunek pokrewieństwa, pozostawali w kontaktach towarzyskich. P. K. o ofercie pracy dowiedział się od płatnika składek. Powodem zatrudnienia P. K. była chęć rozwoju firmy poprzez pozyskanie nowych zleceń. W. R. liczyła na doświadczenie P. K. i wykorzystanie posiadanych przez niego kontaktów. Płatnik składek przed zatrudnieniem ubezpieczonego nie zatrudniał innego pracownika.

Pracodawca w dniu 24 czerwca 2016 roku skierował P. K. na badania lekarskie, celem wystawienia zaświadczenia o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na wskazanym stanowisku. Tego samego dnia ubezpieczony przeszedł badania lekarskie i uzyskał orzeczenie lekarskie nr (...) wystawione przez lekarza medycyny pracy, stwierdzające, że jest zdolny do wykonywania pracy na stanowisku handlowca. Ubezpieczony w dniu 27 czerwca 2016 roku przeszedł również szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. P. K. rozpoczął świadczenie pracy zgodnie z umową w dniu (...). Swoją obecność potwierdzał własnoręcznym podpisem na liście obecności. Pracował w terenie od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 16:00.

W dniu 28 czerwca 2016 roku pomiędzy W. R., prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą (...) a P. K. została zawarta umowa o zakazie konkurencji w czasie trwania stosunku pracy. P. K., jeszcze przed zatrudnieniem w kwietniu 2016 roku prowadził nieformalne rozmowy z Dyrektorem (...)– Panią I. N. w sprawie organizacji sceny i nagłośnienia w związku z planowanym wydarzeniem (...) na Światowe Dni (...). Zaświadczał wówczas, że firma (...) jest lojalna i dobrze wykona zlecenie. Po zatrudnieniu P. K. przez W. R., kontynuował prowadzenie negocjacji z (...). W dniu 28 czerwca 2016 roku odbyło się spotkanie P. K. z Dyrektorem (...)– I. N. dotyczące nawiązania współpracy oraz negocjacji warunków realizacji przedsięwzięć przez firmę płatnika. Rozmowa dotyczyła konkretnie wydarzenia organizowanego przez (...)pt. (...)

P. K. w dniu 29 czerwca 2016 roku rozmawiał z M. S. prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą (...) w sprawie nawiązania współpracy dotyczącej reklamy.

P. K. w dniu 3 lipca 2016 roku na terenie Belgii doznał złamania nasady bliższej kości piszczelowej lewej i od tego czasu przebywa na zwolnieniu lekarskim.

W dniu 7 lipca 2016 roku P. M. – zajmujący się obsługą księgową płatnika dokonał zgłoszenia w formie elektronicznej ubezpieczonego do pracowniczych ubezpieczeń społecznych z tytułu zawartej umowy pracę. W tym dniu zostały bowiem rozwiązane problemy związane z działaniem programu (...), który umożliwia wysyłanie dokumentów ubezpieczeniowych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie elektronicznej. Na stronie internetowej ZUS widniał komunikat: „problemy związane z działaniem programu (...) zostały rozwiązane. Program działa poprawnie”. P. M. dokonywał zgłoszeń ubezpieczonych w tej właśnie formie. P. M. zamierzał dokonać zgłoszenia ubezpieczonego w ostatnim możliwym dniu, w poniedziałek 4 lipca 2016 roku. Nie było to jednak możliwe. Problemy z działaniem programu (...), w tym o braku możliwości wysyłania dokumentów ubezpieczonych występowały w dniach 1 – 5 lipca 2016 roku, o czym informowały komunikaty zamieszczane na stronie internetowej ZUS-u.

Po przejściu P. K. na zwolnienie lekarskie, dalsze rozmowy dotyczące współpracy z (...), prowadzone przez W. R..

W dniu 21 lipca 2016 roku pomiędzy (...)– zwanym „zleceniodawcą” a W. R. zwaną „zleceniobiorcą” została zawarta umowa nr (...), której przedmiotem była realizacja przez zleceniobiorcę nagłośnienia terenu obiektu w (...) podczas imprezy pt. (...). Impreza ta odbyła się w dniu 23 lipca 2016 roku (dowód: umowa nr (...) – akta ZUS). W dniu 12 września 2016 roku pomiędzy (...) w R. a W. R. została zawarta umowa nr (...), której przedmiotem było opracowanie autorskie scenariusza koncertu (...) M. K. oraz nadzór i realizacją wykonania autorskiego koncertu zatytułowanego (...) w dniu 18.09.2016 roku. Z uwagi na przebywanie P. K. na zwolnieniu lekarskim, płatnik składek zatrudnił E. D. od 15 września 2016 roku do 19 września 2016 roku w celu przygotowania nagłośnienia tej imprezy.

W dniu 25 października 2016 roku doszło do zawarcia umowy pomiędzy firmą (...) a firmą (...) z siedzibą w R., której przedmiotem była promocja sklepu (...) i jego asortymentu w dniach 26.10.2016 r. – 31.10.2016 roku.

P. K. za miesiąc czerwiec otrzymał wynagrodzenie w wysokości 490,99 zł. Za miesiąc lipiec otrzymał wynagrodzenie w wysokości 2.595,41 zł. Za sierpień otrzymał wynagrodzenie w wysokości 405,99 zł

Umowa o pracę z P. K. uległa rozwiązaniu z dniem 31 grudnia 2016 roku, na skutek upływu terminu na jaki została zawarta. P. K. wyczerpał okres zasiłkowy trwający 182 dni i złożył wniosek o świadczenie rehabilitacyjne. W. R. obecnie faktycznie zajmuje się tylko działalnością ubezpieczeniową.

P. K. ma wykształcenie średnie. W okresie od 1 lipca 1997 roku do dnia 8 września 2009 roku był zatrudniony w (...) Klub (...) w R., ul. (...), w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku instruktora, p.o. dyrektora, dyrektora Ponadto, w latach 2010 – 2011 roku pracował na rzecz (...) Klub (...) w R., na podstawie umów o dzieło, których przedmiotem było m.in. prowadzenie warsztatów Kabaretowych w budynku (...) przy ul. (...), napisanie scenariusza wykonanie roli aktorskiej, reżyseria oraz koordynacja przygotowań do projektu muzycznego, praca w jury kwalifikującym (przesłuchanie) do (...)Ogólnopolskiego Turnieju Poezja (...). W latach 1999 – 2009 współpracował z Oddziałem (...) w R. w zakresie organizowania eliminacji rejonowych Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego. Po 2012 roku P. K. był jurorem w eliminacjach powiatowych tego konkursu, Małego konkursu Recytatorskiego i Konkursu Recytatorskiego (...), między innymi w P., S., B., K., I. i w P.. Ubezpieczony wielokrotnie uzyskiwał dyplomy i podziękowania za działalność twórczą i artystyczną. P. K. otrzymał Dyplom(...)za rok 1999”. W dniu 21 czerwca 2002 roku, z okazji jubileuszu XV-lecia Klubu (...) w R. otrzymał od Prezydenta Miasta R. gratulacje i podziękowania za dotychczasową pracę na rzecz rozwoju kultury w mieście R. oraz twórcze inspiracje. W dniu 27 stycznia 2002 roku otrzymał od Redakcji (...) gratulacje i wyrazy uznania za zorganizowanie(...)Ogólnopolskiego Turnieju Śpiewających Poezję (...). W grudniu 2004 roku otrzymał od Prezydenta Miasta R. podziękowania za zaangażowanie i wkład pracy włożony w przygotowanie uroczystości (...)która miała miejsce 19 grudnia 2004 roku. P. K. ukończył szkolenie pt. „Budowa i przygotowanie projektu w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego” organizowanego przez (...) Ośrodek (...) Europejskiego Funduszu Społecznego w dniu 6 września 2006 roku. W dniu 26 listopada 2011 roku, P. K. od Stowarzyszenia Grupa (...) otrzymał dyplom uznania w podziękowaniu za życzliwą pomoc oraz współpracę przy wspólnie organizowanych w (...) imprezach.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach organu rentowego, jak również w aktach sprawy oraz na podstawie zeznań świadków: I. N., P. M., M. S. oraz zeznań odwołujących W. R.i P. K.. Sąd uznał zeznania świadków za wiarygodne i miarodajne. Zeznania te były zgodne z pozostałym materiałem dowodowym, mianowicie dokumentacją zgromadzoną w niniejszej sprawie, a także wersją prezentowaną przez W. R.i P. K.. Należy zwrócić uwagę, że zeznania P. M., jakoby w zgłoszeniu ubezpieczonego w terminie do dnia 4 lipca 2016 roku stały na przeszkodzie problemy techniczne po stronie ZUS-u, korespondują z wydrukami ze strony internetowej ZUS-u złożonymi do akt sprawy. Wynika z nich, że występowały utrudnienia w działaniu programu (...) i zostały rozwiązane dopiero w dniu 7 lipca 2016 roku. W związku z czym zeznania świadka Sąd uznał za wiarygodne w tym zakresie. Zeznania I. N. odnośnie prowadzenia negocjacji z P. K. w dniu 28 czerwca 2016 roku, również Sąd uznał za wiarygodne. Sąd zwrócił uwagę, że świadek była w swoich zeznaniach konsekwentna. Potwierdziła również, że przedmiotem rozmowy w dniu 28 czerwca 2016 roku była jedynie kwestia organizacji przez firmę (...) przedsięwzięcia w lipcu z okazji Świątowych Dni (...). Tak też wynikało z pisemnego oświadczenia z dnia 15 września 2016 roku.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 963), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Zgodnie z art. 8 ust. 1 cytowanej ustawy za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a. Osoby będące pracownikami podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu (art. 11 ust. 1 ustawy) oraz wypadkowemu (art. 12 ust. 1 ustawy). Ponadto, zgodnie z art. 13 pkt 1 wskazanej ustawy pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Definicję stosunku pracy zawiera art. 22 §1 k.p. zgodnie z treścią którego przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzenie. Do

nawiązania stosunku pracy dochodzi więc poprzez zawarcie pomiędzy pracownikiem a pracodawcą umowy o pracę. Samo jednak zawarcie umowy o pracę nie jest wystarczające, a jedynie rzeczywiste pozostawanie w stosunku pracy, daje podstawę do podlegania ubezpieczeniom. Zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego z tytułu zawarcia umowy o pracę bez nawiązania stosunku pracy wiążącego się z wykonywaniem obowiązków pracowniczych nie ma podstawy faktycznej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26 lutego 2013 r. I UK 472/12, LEX nr 1356412).

Zgodnie zaś z treścią art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności. Pozorność w rozumieniu art. 83 §1 k.c. wyraża się w szczególności w zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Istotne znaczenie ma tu niezgodność między pierwotnym aktem woli, a jego uzewnętrznieniem.

Sąd Okręgowy wskazał, że w orzecznictwie utrwalony jest pogląd, iż nie podlega pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu osoba, która zawarła umowę o pracę dla pozorów, a więc w sytuacji, gdy przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie o pracę, nie będzie świadczyć pracy jako pracownik (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2008 r., I UK 223/07, LEX nr 442836).

Mając na względzie powyższe – w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy niewątpliwie było, że W. R. prowadząca działalność gospodarczą pod firmą (...) – jako pracodawca zawarła z P. K., jako pracownikiem – prawidłową, pod względem formalnym, umowę o pracę, i z tego tytułu dokonała zgłoszenia wnioskodawcy do obowiązkowych ubezpieczeń jako pracownika, a także, że opłaciła za niego składki ubezpieczeniowe.

Kwestia sporna między stronami postępowania sprowadzała się więc do tego, czy stan faktyczny pozwala na uznanie, że wskazana umowa o pracę, zawarta w dniu 24 czerwca 2016 roku była czynnością prawną pozorną w rozumieniu art. 83 k.c. mającą na celu obejście przepisów prawa, tak jak założył organ rentowy w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy po analizie zebranych dowodów doszedł do przekonania, że teza organu rentowego, iż wyżej wskazana umowa o pracę została zawarta dla pozorów w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych nie znalazła potwierdzenia w materiale dowodowym. Z zebranego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że P. K. faktycznie świadczył pracę od dnia(...)na rzecz płatnika składek, na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 24 czerwca 2016 roku. P. K. pracował na stanowisku handlowiec, a do jego zadań należało m.in. pozyskiwanie nowych klientów na rzecz pracodawcy, podejmowanie negocjacji z potencjalnymi klientami. I. N. jako Dyrektor (...), potwierdziła, że w dniu 28 czerwca 2016 roku odbyło się spotkanie z P. K. dotyczące nawiązania współpracy. Świadek podała, że przedmiotem tej rozmowy była organizacja przez firmę płatnika ubezpieczonego nagłośnienia podczas imprezy mającej odbyć się w lipcu pt. (...). Jej zeznania były w tym zakresie konsekwentne i zgodne z pisemnym oświadczeniem, które zostało przedstawione jeszcze na etapie postępowania wyjaśniającego przed organem rentowym. Efektem tych rozmów i starań P. K., było zawarcie w dniu 21 lipca 2016 pisemnej umowy współpracy pomiędzy (...)a W. R. (...). Ponadto z (...)została zawarta kolejna umowa w dniu 12 września 2016 roku, której przedmiotem było opracowanie autorskiego scenariusza koncertu (...) M. K. oraz nadzór i realizacja wykonania autorskiego koncertu zatytułowanego (...) w dniu 18.09.2016 roku. Także M. S. potwierdziła, że w dniu 29 czerwca 2016 roku, a więc w okresie zatrudnienia P. K., rozmawiała z nim na temat nawiązania współpracy w zakresie reklamy. Również i te działania przyniosły wymierny skutek, albowiem w dniu 25 października 2016 roku doszło do zawarcia umowy pomiędzy firmą (...) W. R. a firmą (...) M. S. z siedzibą w R., której przedmiotem była promocja sklepu (...) M. S. i jego asortymentu w dniach 26.10.2016 r. – 31.10.2016 roku. Sąd miał na uwadze, że z uwagi na krótki okres zatrudnienia P. K., nie był w stanie pozyskać dużej liczby kontrahentów dla pracodawcy. Jego rola odnośnie w/w kontraktów sprowadzała się zaś jedynie do przeprowadzenia wstępnych rozmów, zaś pisemne umowy zostały zawarte już przez samą W. R.. Nie zmienia to jednak oceny, iż P. K., zgodnie z zawartą umową od dnia (...)faktycznie świadczył pracę. Kolejnym argumentem przemawiającym za oceną, iż umowa o pracę nie była zawarta dla pozorów, jest okoliczność, że płatnik przed dopuszczeniem pracownika do pracy dopełnił wszelkich formalności wymaganych prawem. P. K. w dniu 24 czerwca 2016 roku został bowiem skierowany przez pracodawcę na wstępne badania lekarskie. Tego samego dnia ubezpieczony przeszedł badania lekarskie i uzyskał orzeczenie

lekarskie stwierdzające, że jest zdolny do wykonywania pracy na stanowisku handlowca. Badania lekarskie zostały przeprowadzone przed powstaniem niezdolności ubezpieczonego do pracy. Przy czym w/w zaświadczenia organ rentowy nie kwestionował, brak było również podstaw aby czynić to z urzędu. Dokument ten został wystawiony przez uprawnioną osobę – lekarza medycyny pracy. Z kolei w dniu 27 czerwca 2016 roku ubezpieczony przeszedł szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, co potwierdza karta szkolenia, także nie podważana w toku postępowania co do swej prawdziwości i autentyczności. W ocenie Sądu Okręgowego, nie budzi też wątpliwości, że przedmiotem działalności W. R. od samego początku jej założenia była obsługa i organizacja imprez kulturalnych. Należy bowiem mieć na uwadze, że W. R. posiadała niezbędny sprzęt akustyczny, w który zaopatrzyła się ze środków pochodzących z dofinansowania z Powiatowego Urzędu Pracy, a także z kredytu zaciągniętego w lutym 2016 roku. W. R. przedłożyła dokumenty dotyczące przedmiotowej dotacji, w tym faktury na zakup sprzętu akustycznego, a także umowę kredytu i potwierdzenia spłaty rat. Należało też zwrócić uwagę, że W. R. podjęła się prowadzenia tego typu działalności gospodarczej po raz pierwszy, nie posiadała zatem jeszcze klientów. Uzasadnionym było zatrudnienie osoby legitymującej się doświadczeniem w dziedzinie organizacji imprez kulturalnych, na co zwracała uwagę odwołująca. Wskazywała, że liczyła na doświadczenie P. K. i posiadane przez niego kontakty. Tym samym, w ocenie Sądu wiarygodne jest twierdzenie odwołującej, że powodem zatrudnienia P. K. była chęć rozwoju firmy m.in. poprzez pozyskanie nowych zleceń. Nie ulega zaś wątpliwości, że ubezpieczony legitymował się oczekiwanymi przez płatnika kwalifikacjami i dużym doświadczeniem. P. K. w okresie od 1997 do 2011 roku był zatrudniony (na podstawie umowy o pracę, następnie umów o dzieło) w (...) (...) Klub (...) w R., gdzie pełnił funkcję dyrektora, a także m.in. prowadził warsztaty kabaretowe, zajmował się pisaniem scenariuszy, koordynacją przygotowań do projektu muzycznego. P. K. utrzymywał również liczne dyplomy i podziękowania za działalność kulturową i artystyczną.

Organ rentowy jako argument przemawiający za oceną, że zawarta w dniu 24 czerwca 2016 roku umowa pracę jest pozorna, podnosił również, że zgłoszenie ubezpieczonego przez płatnika zostało przesłane elektronicznie w dniu 7 lipca 2016 roku to jest po terminie i w trakcie zwolnienia lekarskiego ubezpieczonego. Z przepisu art. 36 ust. 2 i 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wynika, że płatnik składek dokonuje zgłoszenia pracownika w terminie 7 dni od powstania obowiązku ubezpieczenia. Zgłoszenie powinno być zatem dokonane najpóźniej w dniu 4 lipca 2016 roku, albowiem zgodnie z umową praca miała być świadczona od dnia(...). Przyczyny zgłoszenia ubezpieczonego po wskazanym 7 - dniowym terminie, mają jednak swoje logiczne i wiarygodne uzasadnienie. Przesłuchany w niniejszej sprawie w charakterze świadka P. M., który zajmował się obsługą księgową płatnika zeznał, że zamierzał dokonać zgłoszenia ubezpieczonego drogą elektroniczną w poniedziałek - 4 lipca 2016 roku. Świadek podał, że zgłoszeń dokonywał zawsze drogą elektroniczną. Tego dnia występowały jednak problemy z prawidłowym działaniem programu (...) i ustąpiły 7 lipca 2016 roku. W związku z czym, dopiero tego dnia wysłał elektroniczne zgłoszenie ubezpieczonego. Zeznania świadka znajdują potwierdzenie w wydrukach komunikatów zamieszczanych w tym okresie na stronie internetowej ZUS-u. W dniu 7 lipca 2016 roku na stronie internetowej ZUS widniał komunikat, że „problemy związane z działaniem programu (...) zostały rozwiązane. Program działa poprawnie”. W związku z czym zgłoszenie ubezpieczonego drogą elektroniczną w terminie do dnia 4 lipca 2016 roku było po prostu z przyczyn technicznych niemożliwe. Wprawdzie P. M. mógł również przekazać dokumenty do ZUS w formie dokumentu pisemnego, jednakże nie miał takiego obowiązku. Przepis art. 47 a ust. 2 i ust.3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13.10.1999 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.) przyznaje płatnikom składek, którzy zgłaszają do ubezpieczenia społecznego mniej niż 5 osób możliwość przekazywania dokumentów w formie zarówno dokumentu pisemnego według ustalonego wzoru, w formie wydruku, jak również na informatycznych nośnikach danych. Ponadto, w komunikacie z dnia 5 lipca 2016 roku na stronie internetowej ZUS-u widniała informacja, że „przekazywanie dokumentów za czerwiec 2016 roku za pośrednictwem programu (...) w ciągu 2-3 dni po 5 lipca 2016 roku nie spowoduje konsekwencji wynikających ze złożenia dokumentów po terminie, pod warunkiem terminowego opłacania składek należnych za czerwiec 2016 roku” Wysłanie dokumentów w formie elektronicznej po terminie w tym wypadku nie rodziło zatem negatywnych konsekwencji. W związku z czym, tym bardziej uzasadnione było oczekiwanie przez P. M. na rozwiązanie problemów związanych z działaniem programu(...), z którego korzystał. Okoliczność, że zgłoszenia ubezpieczonego dokonano po powstaniu niezdolności do pracy nie przesądza zatem, że umowę o pracę

zawarto dla pozoru. Zarzuty organu rentowego w tym zakresie są bezpodstawne i nie znajdują oparcia w dowodach zgromadzonych w sprawie.

Wątpliwości Sądu nie budzi również wysokość wynagrodzenia P. K. ustalona na poziomie 4.500 zł brutto, która zdaniem Sądu jest adekwatna do jego rzeczywistych obowiązków i posiadanego doświadczenia zawodowego. Jak wynikało z zeznań odwołującej, powodem nawiązania stosunku praca była potrzeba pozyskania nowych zleceń, zaś P. K. dysponował dużym doświadczeniem zawodowym, a także posiadał kontakty, które mogłyby ułatwić osiągnięcie zakładanych przez płatnika celów. P. K. w swoich zeznaniach w sposób jasny i czytelny opisał swoje doświadczenie zawodowe oraz czynności jakie dotychczas wykonywał. Złożone do akt sprawy dokumenty w postaci umów o pracę, umów o dzieło, dyplomów i listów gratulacyjnych potwierdzają zaś jego zeznania. Trudno więc w okolicznościach sprawy twierdzić, że P. K. nie posiadał wysokich kwalifikacji zawodowych i doświadczenia. Zakres jego obowiązków został natomiast określony szeroko. P. K. był odpowiedzialny m.in. za pozyskanie nowych klientów, analizowanie rynku, monitoring działań konkurencji, określanie grupy docelowej potencjalnych nabywców, sporządzanie oraz wdrażanie działań marketingowych, działania zmierzające do pozyskiwania nowych klientów, negocjacje warunków zawieranych transakcji, prowadzenie negocjacji handlowych z klientami biznesowymi. Nie ulega zaś wątpliwości, że podejmowanie takich czynności wymaga wiedzy, doświadczenia, a także umiejętności w prowadzeniu negocjacji.

Dokonana przez Sąd analiza księgi przychodów i rozchodów działalności gospodarczej płatnika za rok 2016, wskazuje na stratę w miesiącach luty, lipiec i grudzień, natomiast dochód w pozostałych miesiącach (po odliczeniu wydatków), kształtował się w granicach od 454,62zł do 4.594zł, Sam wskazywany dochód oczywiście nie był wystarczający do pokrycia wydatków związanych z wynagrodzeniem ubezpieczonego na poziomie wskazanym w umowie, czyli 4.500 zł. Trzeba jednak wziąć pod uwagę, że na ten cel m.in. odwołująca pozyskała kredyt w kwocie 40.000 zł, z czego pierwsza transza w kwocie 20.000zł została przeznaczona na zakup sprzętu akustycznego, a pozostała kwota miała zostać przeznaczona na wynagrodzenie pracownika, z którego zatrudnieniem płatnik składek wiązał rozwój działalności gospodarczej w zakresie organizacji i obsługi imprez kulturalnych.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych oddział w R. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał:

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art.6 ust.1 pkt 1, art.8 ust.1, art.13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez przyjęcie, że P. K. podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik u płatnika składek W. R.od dnia(...)z podstawą wymiaru składek 4500 zł

- art.22 kp w związku z art.300 kp poprzez przyjęcie, że w sprawie doszło do faktycznego nawiązania stosunku pracy;

- art.83 § 1 kc w związku z art.300 kp poprzez przyjęcie, że umowa o pracę zawarta z P. K. nie miała cech pozorności;

Art.36 ust.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez przyjęcie, że płatnik składek nie miał obowiązku przesłania dokumentów ubezpieczeniowych w ustawowym terminie;

- naruszenie przepisów postępowania – art.233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i przekroczenie swobodnej oceny dowodów przy rozstrzygnięciu sprawy.

Wnosił o zmianę wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania orz zasądzenie na rzecz ZUS kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy, rozpoznając odwołanie wnioskodawców od zaskarżonej decyzji, poczynił bardzo dokładne ustalenia w zakresie stanu faktycznego, przeprowadził dowody z zeznań wnioskodawców oraz świadków – księgowego prowadzącego sprawę rachunkowe firmy i kontrahenta firmy na okoliczność, czy wnioskodawca P. K. faktycznie

podjął i wykonywał pracę zgodnie z postanowieniami umowy o pracę. W uzasadnieniu wyroku bardzo dokładnie i szczegółowo przeanalizował materiał dowody zebrany w postępowaniu przed organem rentowym i uzupełniony przez Sądem. Sąd Apelacyjny podziela w pełni stanowisko Sądu I instancji, że dowody te wskazują, że umowa o pracę została faktycznie zawarta i praca ta była przez wnioskodawcę wykonywana. Wiarygodność świadków i stron nie budzi wątpliwości, zeznania są dokładne, spójne a zarazem spontaniczne. Wynika z nich, że wnioskodawca od daty oznaczonej w umowie o pracę świadczył pracę zgodnie z jej warunkami. Dla oceny prawnej ważności umowy o pracę nieistotne są rozważania na temat późniejszego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, skoro okoliczność te w sposób bardzo przekonujący wyjaśniła osoba prowadząca księgowość firmy, wskazując utrudnienia w funkcjonowaniu programu(...)służącego do rozliczania z organem rentowym. Fakt utrudnień został udokumentowany, a stanowisko organu rentowego, że księgowy powinien przekazać dokumenty niezwłocznie po ich sporządzeniu a przed terminem zakreślonym w ustawie, nie zasługują na akceptację.

Wbrew pogładowi wyrażonemu w apelacji Sąd Apelacyjny stwierdza, że nie zachodzi zarzucana w apelacji błąd w ustaleniach faktycznych ani sprzeczność ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Wbrew zarzutom apelacji Sąd pierwszej instancji przeprowadził bardzo wnikliwe postępowanie dowodowe w granicach zgłoszonych wniosków dowodowych i poczynił ustalenia faktyczne, które znajdują oparcie w przeprowadzonych dowodach, są dokładne i wewnętrznie spójne. Nie można przy tym pominąć faktu, że organ rentowy nie zgłaszał żadnych wniosków dowodowych, ani też nie podważał wiarygodności dowodów przedstawionych przez wnioskodawców i udział jego przedstawicieli w postępowaniu sądowym ograniczył się do złożenia odpowiedzi na odwołanie z wnioskiem o jego oddalenie i złożenia wniosku o sporządzenia uzasadnienia wyroku. Sąd Apelacyjny nie dopatrzył się uchybień uzasadniających zarzut przekroczenia granic zastrzeżonej dla sądu swobodnej oceny dowodów (art.233 § 1 KPC). Zastrzeżenia organu rentowego dotyczą nieistotnych kwestii nie mających związku z przedmiotem postępowania (rozważanie, czy pracodawca powinien zatrudnić wnioskodawcę, oraz że zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego nastąpiło z uchybieniem terminu) i zawierają własną interpretację faktów, nie znajdującą potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym, bowiem brak jest podstaw do stwierdzenia pozorności zawartej umowy o pracę, ani też uznania, że wnioskodawca nie wykonywał tej pracy.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku w pełni odpowiada wymogom art.328 § 2 KPC – Sąd I instancji bardzo szczegółowo ocenił wszystkie dowody i wyjaśnił przystępnie podstawę prawną rozstrzygnięcia z przytoczeniem przepisów prawa. Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżący argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważył zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Nie można zgodzić się z tezą apelacji, że umowa o pracę jest pozorna, aby wnioskodawca nabył prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego chorobowego z tytułu wypadku, który zdarzył się po 10 dniach o podpisania umowy. Stosunek pracy został nawiązany od(...), natomiast wypadek wnioskodawcy miał miejsce 4 lipca 2016 roku. Fakt zaistnienia wypadku, który miał poważne skutki i niemożność świadczenia przez niego pracy od dnia 4 lipca 2016 roku nie może przemawiać na jej niekorzyść. Organ rentowy nie udowodnił, aby zamiarem wnioskodawców było wyłącznie uzyskanie zasiłku chorobowego, a nie podjęcie pracy. Brak jest podstaw do kwestionowania ustaleń Sądu co do wartości dowodów przedstawionych przez wnioskodawcę i stwierdzenia naruszenia przy wyrokowaniu przepisu art.83 § 1 kodeksu cywilnego. Organ rentowy a priori przyjął założenie, że umowa była zawarta dla pozorów, ale w toku postępowania sądowego nie przedstawił żadnych dowodów na poparcie tej tezy, poza własnym przekonaniem. Dołączone do apelacji wydrukowane z Internetu zdjęcie wnioskodawców nie stanowi potwierdzenia tezy organu rentowego – jak ustalił Sąd Apelacyjny zdjęcie to zostało zamieszczone na portalu jednej z (...) gazet w dniu 2 stycznia 2008 roku, a więc na długo przed zawarciem umowy o pracę i nie stanowi dowodu na pozorność umowy zawartej po 8 lat od tej publikacji.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 KPC orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach Sąd Apelacyjny oparł na przepisach art. 98 KPC oraz § 9 ust.2 2 i § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800)